

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
פדגוגיה ביקורתית כבסיס להתערבות חינוכית
ד"ר סיניאל עתאמנה | התוכנית ללימודי מגדר
Critical Pedagogy as a Basis for Educational Intervention | 279962-01

שיעור	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ז	שנת לימודים:
א'	סמסטר:
יום ג' שעה 14:00	יום ושעה:
בתיאום מראש	שעת קבלה:
sinyal.athmaneh@biu.ac.il	מייל מרצה:
_____	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

קורס זה עוסק בבחינה ביקורתית של המושג "התערבות חינוכית" דרך עדשת הפדגוגיה הביקורתית. הקורס מציב שאלות יסוד על הכוח, הידע והלגיטימציה הטמונים בכל פעולת התערבות חינוכית: מי מתערב? בשם מי? ולמען אילו מטרות? במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטיות.ים למודלים מרכזיים של התערבות חינוכית (RTI, PBIS, MTSS, SEL) ולעקרונות מרכזיים בחקר הפדגוגיה הביקורתית, מפאולו פריירה ועד הפדגוגיה הפמיניסטית, ויפתחו כלים לניתוח ולתכנון התערבויות המודעות להקשרן החברתי, המגדרי והמעמדי.

מטרות/תוצרי הלמידה

ידע

1. רכישת ידע המאפשר זיהוי והשוואה בין מודלים שונים של התערבות חינוכית (RTI, PBIS, MTSS, SEL), תוך הבנת ההקשרים האידיאולוגיים והמוסדיים שמתוכם הם צמחו.
2. חשיפה למסגרות תיאורטיות מרכזיות בחקר הפדגוגיה הביקורתית, ויבינו את תרומתן להגדרת ההתערבות החינוכית.
3. חשיפה לכלים אנליטיים ולהמשגות תיאורטיות לניתוח התערבויות חינוכיות בהקשר של מגדר, מעמד ואי-שוויון חברתי.

מיומנויות

1. פיתוח יכולת לנתח באופן ביקורתי התערבויות חינוכיות קיימות תוך זיהוי ההנחות התיאורטיות, יחסי הכוח ומנגנוני ההכללה וההדרה הטמונים בהן.
2. פיתוח יכולת להשתמש בפרדיגמות ומסגרות תיאורטיות מתחום הפדגוגיה הביקורתית והתיאוריה הפמיניסטית לצורך הבנה וניתוח של התערבויות חינוכיות בהקשר החברתי, המגדרי והפוליטי.

ערכים

הקורס מזמין את הסטודנטיות והסטודנטים לגבש עמדה ביקורתית ומחויבת כלפי תפקידן.ם כחוקרות.ים ומתערבות.ים בשדה החינוכי. במהלך הקורס תתפתח מודעות להשפעת הזהות האישית, המגדרית, המעמדית והתרבותית על ייצור ידע ועל פרקטיקה חינוכית. הסטודנטיות.ים יתנסו בגיבוש עמדה אתית כלפי שאלות של צדק חינוכי.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1	התערבות חינוכית	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה. 666	Domitrovich, C. E., Bradshaw, C. P., Poduska, J. M., Hoagwood, K., Buckley, J. A., Olin, S., & Ialongo, N. S. (2008). Maximizing the implementation quality of evidence-based preventive interventions in schools: A conceptual framework. <i>Advances in school mental health promotion</i> , 1(3), 6-28.	דיון בפורום הקורס
2	פדגוגיה: הגדרה ויישום	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	Murphy, P. (2003). Defining pedagogy. In <i>Equity in the classroom</i> (pp. 17-30). Routledge. רשות: איילון, ח', בלס, נ', פניגר, י', ושביט, י' (2019). פדגוגיה ככלי לצמצום אי שוויון השכלתי. בתוך ח' איילון, נ' בלס, י' פניגר, וי' שביט (עורכים), <i>אי שוויון בחינוך: ממחקר למדיניות</i> (עמ' 167-183). מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.	דיון בפורום הקורס
3	פדגוגיה ביקורתית	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה. למידה פעילה ודיון בקבוצות בהתבסס על דוחות הקריאה.	הספר באנגלית Freire, P. (2000). <i>Pedagogy of the oppressed</i> (30th anniversary ed., M. B. Ramos, Trans.). Continuum. (Original work published 1968). תרגום הספר בעברית פריירה, פ' (2023). <i>פדגוגיה של מדוכאים</i> (כ' גיא,	הגשת דוח קריאה 10%

	מתרגמת; ר' לבני, עורך המהדורה המחודשת). בשער. פרק 1+ פרק 2 https://ebooks-psik- io.eu1.proxy.openathens.net /pdfViewerGlance/5322			
דיון בפורום הקורס	Giroux, H. A. (2020). Introduction. In <i>On critical pedagogy</i> (pp. 1–16). Bloomsbury Academic . רשות: Gillies, V. (2005). Raising the 'meritocracy': Parenting and the individualization of social class. <i>Sociology</i> , 39(5), 835–853.	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	פדגוגיה ביקורתית וניאוליברליזם	4
הגשת דוח קריאה 10%	הגור-זאב, ח' (2013). פדגוגיה פמיניסטית ושילובה בפדגוגיה הביקורתית. בתוך ח. גור-זאב (עורכת), <i>פדגוגיה ביקורתית פמיניסטית וחינוך לתרבות של שלום</i> (עמ' 51–94). מכון מופ"ת. רשות: Shrewsbury, C. M. (1987). What is feminist pedagogy?. <i>Women's Studies Quarterly</i> , 15(3/4), 6-14. Harding, S. (1991). <i>Whose science? Whose knowledge?: Thinking from women's lives</i> . Cornell University Press.	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה. למידה פעילה ודיון בקבוצות בהתבסס על דוחות הקריאה.	פדגוגיה פמיניסטית	5+6
	Greenwood, C. R., & Kim, J. M. (2012). Response to intervention (RTI) services: An ecobehavioral perspective. <i>Journal of Educational and Psychological Consultation</i> , 22(1–2), 79– 105.	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	מודלים בהתערבות חינוכית Response To Intervention (RTI)	7

8	מודלים בהתערבות חינוכית Positive Behavioral Interventions and Supports (PBIS)	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	Simonsen, B., & Sugai, G. (2019). School-wide positive behavioral interventions and supports: A systems-level application of behavioral principles. In S. G. Little & A. Akin-Little (Eds.), <i>Behavioral interventions in schools: Evidence-based positive strategies</i> (2nd ed., pp. 35–60).	דיון בפורום הקורס
9	מודלים בהתערבות חינוכית Multi-tier System of Supports (MTSS)	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	Averill, O. H., Rinaldi, C., & Collaborative, U. S. E. L. (2011). Research brief: Multi-tier system of supports (MTSS). <i>District Administration</i> , 1–6.	דיון בפורום הקורס
10	למידה חברתית-רגשית Social Emotional Learning (SEL) • מודעות עצמית • ויסות עצמי	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה. פעילות-סדנה.	1. אתר אבני ראשה. המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית https://avneyrosha.org.il/resources/article/base-research-of-sel/ 2. למידה חברתית רגשית: מיפוי מושגי ובסיס תיאורטי (2019). האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. https://education.academy.ac.il/SystemFiles/23278.pdf רשות: Gresham, F. M. (2017). <i>Effective interventions for social-emotional learning</i> . Guilford Publications.	דיון בפורום הקורס
11	המשך למידה חברתית-רגשית Social Emotional Learning (SEL) • קבלת החלטות אחראית	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה. פעילות-סדנה.	Jones, S. M., & Kahn, J. (2017). <i>The evidence base for how we learn: Supporting students' social, emotional, and academic development. Consensus statements of evidence from</i>	דיון בפורום הקורס

	<i>the Council of Distinguished Scientists.</i> Aspen Institute.		• מודעות חברתית • מיומנויות בין-אישיות	
דיון בפורום הקורס	Schalet, A. T. (2019). Not under my roof: Parents, teens, and the culture of sex. University of Chicago Press.	מרצה אורחת מדריכה בתחום המיניות, אגף שפ"י משרד החינוך	התערבות חינוכית בתחום המיניות. מדיניות ודרכי פעולה.	12
דיון בפורום הקורס	1.דהן, י' (2018). צדק חינוכי: הפרטה ומטרות החינוך (עמ' 33-16). מכון ון ליר בירושלים; הקיבוץ המאוחד. 2.Reay, D. (2012). What would a socially just education system look like?: Saving the minnows from the pike. <i>Journal of Education Policy</i> , 27(5), 587-599.	למידה פרונטלית של מושגי יסוד במקביל לדיון בכיתה.	חינוך וצדק חברתי בין התערבות חינוכית לשינוי מבני	13
דיון בפורום הקורס	הכ"חות שבדרך – תוכנית כישורי חיים "מיניות בריאה ומניעת פגיעה מינית". https://shefi.education.gov.il/life-skills/arab-upper-division/	עבודה קבוצתית.	הנחיות לעבודה המסכמת. ניתוח תכנית התערבות בתחום המיניות	14

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
דוח קריאה	10% מהציון הסופי
דוח קריאה	10% מהציון הסופי
עבודת סיום	80% מהציון הסופי

דרישות הקורס

- רכיבי הציון:
- מטלות – יש להשלים במסגרת הקורס שתי מטלות אמצע: הגשת שני דוחות קריאה, ועבודת סיום.
- נוכחות - נוכחות ב-85% מהשיעורים לפחות.

דרישות קדם: אין

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה

איילון, ח', בלס, נ', פניגר, י', ושביט, י' (2019). פדגוגיה ככלי לצמצום אי שוויון השכלתי. בתוך ח' איילון, נ' בלס, י' פניגר, וי' שביט (עורכים), *אי שוויון בחינוך: ממחקר למדיניות* (עמ' 167–183). מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. (2019). *למידה חברתית רגשית: מיפוי מושגי ובסיס תיאורטי*.
<https://education.academy.ac.il/SystemFiles/23278.pdf>

דהן, י' (2018). *צדק חינוכי: הפרטה ומטרות החינוך* (עמ' 16–33). מכון ון ליר בירושלים; הקיבוץ המאוחד.

גור-זאב, ח' (2013). פדגוגיה פמיניסטית ושילובה בפדגוגיה הביקורתית. בתוך ח' גור-זאב (עורכת), *פדגוגיה ביקורתית פמיניסטית וחינוך לתרבות של שלום* (עמ' 51–94). מכון מופ"ת.

פריירה, פ' (2023). *פדגוגיה של מדוכאים* (כ' גיא, מתרגמת; ר' לבני, עורך המהדורה המחודשת). בשער. (פורסם במקור ב-1968)

- Averill, O. H., Rinaldi, C., & Collaborative, U. S. E. L. (2011). Research brief: Multi-tier system of supports (MTSS). *District Administration*, 1–6.
- Domitrovich, C. E., Bradshaw, C. P., Poduska, J. M., Hoagwood, K., Buckley, J. A., Olin, S., & Jalongo, N. S. (2008). Maximizing the implementation quality of evidence-based preventive interventions in schools: A conceptual framework. *Advances in School Mental Health Promotion*, 1(3), 6–28.
- Freire, P. (2000). *Pedagogy of the oppressed* (30th anniversary ed., M. B. Ramos, Trans.). Continuum. (Original work published 1968)
- Gillies, V. (2005). Raising the 'meritocracy': Parenting and the individualization of social class. *Sociology*, 39(5), 835–853.
- Giroux, H. A. (2020). Introduction. In *On Critical Pedagogy* (pp. 1–16). Bloomsbury Academic.
- Greenwood, C. R., & Kim, J. M. (2012). Response to intervention (RTI) services: An ecobehavioral perspective. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 22(1–2), 79–105.

- Gresham, F. M. (2017). *Effective interventions for social-emotional learning*. Guilford Publications.
- Harding, S. (1991). *Whose science? Whose knowledge? Thinking from women's lives*. Cornell University Press.
- Jones, S. M., & Kahn, J. (2017). *The evidence base for how we learn: Supporting students' social, emotional, and academic development*. Aspen Institute.
- Murphy, P. (2003). Defining pedagogy. In *Equity in the classroom* (pp. 17–30). Routledge.
- Reay, D. (2012). What would a socially just education system look like? Saving the minnows from the pike. *Journal of Education Policy*, 27(5), 587–599.
- Schalet, A. T. (2019). *Not under my roof: Parents, teens, and the culture of sex*. University of Chicago Press.
- Shrewsbury, C. M. (1987). What is feminist pedagogy? *Women's Studies Quarterly*, 15(3/4), 6–14.
- Simonsen, B., & Sugai, G. (2019). School-wide positive behavioral interventions and supports: A systems-level application of behavioral principles. In S. G. Little & A. Akin-Little (Eds.), *Behavioral interventions in schools: Evidence-based positive strategies* (2nd ed., pp. 35–60). American Psychological Association.